

بسمه تعالی
معرفی و گزارش اعتکاف مادر و کودک «زیر سایه مادر»

باشگاه مادران تاریخ

• مقدمه

حقیقت این است که از نگاه ما، مادری خود چنان جایگاهی دارد که رهبر فرزانه انقلاب، امام خمینی ره به دختر خود فرمود حاضر ثوابی را که تو از تحمل شیطنت بچه میبری با ثواب تمام عباداتم عوض کنم. مادری خود سرتاسر عبادت است؛ چرا که هم تبعیت از فطرت الهی است، هم سرشار از فرصت های رشد و تعالی فردی و هم با تاکید روایات و سیره، لحظه به لحظه مشمول عنایت پروردگار و اجر اخروی. مادری اعتکافی مدام در مکانی مقدس برای عملی مقدس است. تربیت و پرورش فرزند و درواقع پایه گذاری صالح چند نسل، بالاترین خدمتی است که انسان به جامعه انسانی میکند. همه تحت تأثیر مادران هستند. آن که بهشتی می شود، پایه ی بهشتی شدنش از مادر است.

با این وجود، همچون سایر ابناء بشر، مادران نیز به فرصت هایی برای پرداختن به شعائر دینی و ظواهر عبادات دارند. کمالینکه سیده زنان عالم علاوه بر جهاد مادری و همسررداری و خانه داری، آنقدر در محراب عبادت ایستاد تا «تورمت قدمه» ...

از طرف دیگر متأسفانه این نگرش والا به جایگاه مادری در همه جامعه (اعم از زنان و مردان) وجود ندارد و بسیاری از زنان به علت اینکه مادری آن ها را از سایر ابعاد فردی یا ظهور و بروزهای اجتماعی دور میکند، آن را انتخاب نکرده یا در اولویت انتخاب، آن هم در زمان مناسب و به دفعات کافی، قرار نمی دهند. بنابراین به نظر می رسد که نیاز است بسترهایی فراهم شود برای امکان جمع بین مادری و سایر شئون و استعدادهای وجودی و میل و شوق زنان جامعه اسلامی. ایجاد این زمینه ها، در کنار شکوفایی و تعالی زنان، انتخاب شدن مادری توسط آنان را تسهیل می کند و ثمره نهایی آن رشد و تعالی جامعه و حفظ آن از انواع آسیب هاست.

به برکت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران سالهاست که برنامه پرفیض و مبارک اعتکاف ایام البیض در مساجد سراسر کشور برگزار می شود. اما در تمام این سالها، به علت ساختارهای اجتماعی و فرهنگی، جای یک بخش از امت اسلامی، یک گروه ویژه با شغلی حساس و آینده ساز، در این برنامه انسان ساز خالی بوده است؛ مادران دارای فرزند کوچک. اگر هم حضور داشته اند یا خودشان سختی بسیار کشیده اند یا کودکانشان یا اطرافیان؛ چرا که مخصوصاً در سالهای اخیر و تغییرات نگاه و سبک زندگی، فضا، فضای مهیا برای حضور مادر و کودک نبوده است.

در سالهای اخیر برخی مجموعه ها اعتکاف های خانوادگی برگزار کرده اند. چند تجربه محدود برگزاری اعتکاف برای مادران دارای فرزند کوچک هم موجود است. امسال «باشگاه مادران تاریخ» با توجه به جامعه مخاطب بزرگ خود (حدود دو هزار و چهارصد مادر) با همراهی مسئولین مسجد حضرت خدیجه سلام الله علیها تصمیم به برگزاری این برنامه عبادی معنوی برای مادران گرفت.

• هدف

امید و هدف ما از این قدم کوچک و محدود (به لحاظ زمانی و جغرافیایی) تکریم و تسهیل مادری با ایجاد فضای جمع بین نقش مادری و جهاد فرزندآوری با سایر ابعاد زندگی (در اینجا: بعد معنوی-عبادی) است. در واقع این برنامه هدف دارد یک پیشران فرهنگی-اجتماعی برای ایجاد و تقویت جامعه دوست دار مادر و کودک و گام برداشتن در مسیر جامعه ایمانی و تمدن اسلامی باشد. طبق نظر کارشناسان، تسهیل مادری، تکریم جایگاه مادر و توجه ویژه به کودکان، از ارکان مهم افزایش تمایل خانواده ها به فرزندآوری است.

• فرایند

یک- زمان

اعتکاف در ایام البیض ماه رجب، 15 تا 17 بهمن ماه 1401 شمسی انجام شد.

دو - مکان

مدیریت مجموعه حضرت خدیجه سلام الله علیها جنب بوستان بهشت مادران همکاری خود را با مجموعه باشگاه مادران تاریخ اعلام کرد. این مجموعه از یک سمت دارای یک محوطه تماماً مسجد، یک آبدارخانه کوچک، تعداد 5 سرویس بهداشتی در نزدیکی درب مسجد (حدود 5 متر فاصله، سرپوشیده) و یک اتاق مدیریت (حدود 15 متر و دارای سرویس بهداشتی و حمام) بود. با بستن در ورودی اصلی، تمام این مکان ها در اختیار تیم اعتکاف قرار میگرفت و خانم ها برای استفاده از آبدارخانه و سرویس بهداشتی نیازی به رعایت حجاب کامل یا حفظ خود و فرزندان از سرما نداشتند. تمام راهروی بین درب مسجد و درب ورودی اصلی مفروش شد. این مکان برای پذیرش، بازی کودکان و استقرار چندی از خدام در نظر گرفته شد. به درب ورودی و پنجره ها پتو آویخته شد و دو بخاری برقی برای گرمایش در نظر گرفته شد اما با این حال تفاوت دما بین داخل و بیرون مسجد (راهرو) مشهود بود. مجموعه از سمت دیگر دارای یک سالن کنفرانس، سالن نمایش، چند اتاق و... بود. تمام این بخش از مجموعه اجاره داده شده بود اما از مستأجر برای استفاده چندساعته از سالن نمایش اجازه گرفته شد.

مسجد با فرش سجاده ای مفروش شده بود و حدود 300 سجاده داشت. با این میزان وسعت گروه مدیریت اعتکاف بر پذیرش 60 مادر توافق کرد.

آبدارخانه کوچک اما کارآمد بود. یک گاز برای گرم کردن یا تهیه غذای بچه ها (فرنی و ...) و یک یخچال برای نگهداری اقلام غذایی یا اضافه غذای کودکان داشت. آماده سازی چای و دمنوش نیز آنجا انجام میشد.

- اطلاع رسانی مراسم

اطلاع رسانی اولیه مراسم در باشگاه مادران تاریخ و گروه ها و کانال های محدود بوستان انجام شد. به جهت کثرت سؤالات یک کانال در پیام رسان بله ایجاد شده و همه به آن ارجاع داده شدند. بنر اول معرفی و اطلاع رسانی مراسم توسط طراحی که دوست یکی از اعضای تیم اجرایی بود طراحی و منتشر شد. گروه مواسات که همکار ما در امور مهد کودکان بود بنر دومی که رنگ و لعاب بهتری داشت طراحی کرد و در کانال قرار داده شد. هردو بنر در نهایت چاپ شده و در محیط بوستان بهشت مادران نصب شدند.

قبل از آغاز زمان ثبت نام شرایط و قوانین اعتکاف در کانال بارگذاری شد تا مادران با آگاهی شرکت در این برنامه را انتخاب کنند. در تشریح شرایط این سه روز سعی بر بیان واقعیات بود تا ایجاد یک فضای فانتزی و احساسی. شرایط و قوانین در پیوست موجود است.

- ثبت نام و پذیرش

هزینه از سه روز قبل و زمان آغاز ثبت نام از یک روز قبل در کانال اعلام شد؛ زیرا با توجه به بازخوردها و کثرت داوطلبین تصمیم مدیریت این بود که اولویت با افرادی باشد که زودتر ثبت نام می کنند. ثبت نام دو مرحله داشت: اول تکمیل فرم الکترونیک ثبت نام و دوم پرداخت هزینه. در عرض 23 دقیقه از اعلام آغاز ثبت نام، کل ظرفیت تکمیل شد! به مادرانی که از ثبت نام جامانده بودند اعلام شد که زمان ثبت نام برای فهرست ذخیره متعاقباً اعلام خواهد شد. زیرا انصراف از ثبت نام در این برنامه هم به علت بیماری کودکان هم مشکلات و عذر مادران کاملاً قابل پیش بینی بود. اسامی 60 ثبت نام قطعی و 40 فرد ذخیره در فرم الکترونیک ثبت شد. در پایان حدود 15 نفر از ثبت نامی ها انصراف داده و با فهرست ذخیره جایگزین شدند. برخی از افراد ذخیره نیز به علت بیماری کودک یا عذر مادر انصراف دادند.

جزئیات مهم اند: فرایند ثبت نام کاملاً عادلانه و بدون دخالت دادن آشنایی ها و روابط بود. نهایتاً دو-سه نفر از دوستان جامانده تیم مدیریت، به عنوان «خادم» وارد برنامه اعتکاف شدند.

تعداد کل مادران با احتساب خدام 70 نفر ثبت شد. تعداد کل کودکان 120 نفر بود. خدام مهد و فرزندان آن ها به علت مکان و برنامه مستقل و ساعتی بودن حضور اکثر آنها، جداگانه حساب شدند. از 120 فرزند، 8 دختر نوجوان (9 به بالا)، 20 دختر 7 تا 9 ساله، 50 کودک 3-7 ساله، 20 کودک زیر دو سال (5 شیرخوار زیر یک سال) بودند.

گروه مدیریت از ظهر جمعه در محل مستقر و مشغول امور اجرایی شد. ساعت پذیرش معتکفین از 19 تا 22 جمعه اعلام شد تا همگی هرچه زودتر مستقر شده و تا حد ممکن برنامه خواب کودکان به هم نریزد. اکثر معتکفین در همین ساعت مراجعه کردند.

جای همه معتکفین از قبل از ورود به مسجد مشخص بود، تیم مدیریت با توجه به تعداد فرزند هر مادر و شرایط خاص (مانند بارداری) جای همه معتکفین را از قبل مشخص کرد بودند، فرش های مسجد را با چسب کاغذی تقسیم بندی و شماره گذاری کرده بودند و در بدو ورود حین ثبت نام، شماره هر مادر به وی تحویل داده میشد.

در بدو ورود دو سه خادم تحت عنوان مادریار دم درب مسجد آماده بودند تا به مادرها در بردن وسایل به داخل کمک رسانی کنند.

- تعویض پوشک

بخشی از راهرو (که خارج از محدوده مسجد بود) با جداساز (پارتیشن) محصور و اتاقک تعویض پوشک در نظر گرفته شد. یکی از بخاری ها برای گرم کردن این مکان در نظر گرفته شده بود. در داخل یکی از سرویس های بهداشتی که توالت فرنگی داشت یک میز قرار داده شده و روی آن با پتوی چهار لایه تا شده و سفره یک بار مصرف پوشانده شد. این مکان نیز برای تعویض پوشک در نظر گرفته شد. در نزدیکی هر دو مکان یک سطل ویژه پوشک در نظر گرفته شد و انداختن پوشک در سایر سطل های زباله ممنوع بود. سطل ها روزی دو الی سه بار تخلیه میشد.

جزئیات مهم اند: از مادران خواسته شد برای کاهش بوی بد ناشی از تجمع پوشک ها در فواصل بین دفع زباله ها، پوشک را محکم پیچیده و بعد داخل سطل بیندازند (آن را باز داخل سطل نیندازند)

- برنامه غذایی و پذیرایی

برای تدوین برنامه غذایی به دو عنصر اصلی این اعتکاف توجه ویژه شد: مادران، کودکان.

یعنی پذیرایی اعتکاف به گونه ای بود که مناسب این دو گروه باشد. تنقلات و میان وعده های سالم برای کودکان، وعده غذایی مناسب برای مادران و حتی توجه به حجم وعده غذایی.

وعده های غذایی ما عبارت بود از: سحری، صبحانه، میام وعده صبح، نهار، میان وعده عصر، افطار، شام.

برنامه غذایی به تفصیل در جدول آمده است:

روز / وعده	سحری	صبحانه	میان وعده صبح	نهار	میان وعده عصر	افطار	شام
روز اول	چلو جوجه کباب. دلستر	نان. پنیر. گردو	میوه سیب	چلو جوجه کباب	کیک، شیر	نان. پنیر. سبزی. خرما. چای. قند	کتلت گوشت. نان. دلستر.
روز دوم	چلو خورشت قیمه. ماست تک نفره	تخم مرغ آب پز	میوه پرتقال	چلو خورشت قیمه	نخود، کشمش، بادام	نان. پنیر. سبزی. خرما. سوپ جو. چای. قند	لوبیا پلو با گوشت. ماست تک نفره. شربت
روز سوم	زرشک پلو با مرغ. دلستر	فرنی آرد برنج	کیک، آبمیوه	ماکارونی با گوشت	پفک سویقی، میوه سیب	نان. پنیر. سبزی. کاجی. چای. قند	چلو خورشت قرمه سبزی. دوغ

بعد از توزیع غذا یک ظرف بین معتکفین گردانده میشد تا از همان ابتدا مقدار غذایی که میل نداشتند را کم کنند تا به صورت دست نخورده جدا شود تا از اسراف و دورریز غذا جلوگیری شود.

- مهد کودک

اداره مهدکودک و اجرای برنامه ها بر عهده گروه تخصصی موکب مواسات بود. هر صبح دو سه نفر از خدام مهد به مسجد می آمدند و کودکان حدود سه الی ۷ ساله را با خود به مهد میبردند. مهد در ساختمانی جدا از مسجد برقرار بود. تا افطار کودکان در مهد بودند. مهد برنامه های خلاق و مفرح داشته و نهار کودکان در مهد داده میشد. کودکان در هر زمان که مایل بودند می توانستند با مربیان نزد مادران خود بازگردند و بالعکس، هر زمان مایل بودند خدام آن ها را به مهد میبردند. در روز دوم در سالن آمفی تئاتر مجموعه برای کودکان پویانمایی (لوپتو) نمایش داده شد. مهد دارای سرویس بهداشتی مجزا و یک آبدارخانه بود.

• مالی

برآورد هزینه برای هر نفر حدود 650 هزار تومان بود و تعداد 100 مادر پذیرش شدند. از این مبلغ حدود سی درصد از شرکت کنندگان اخذ شد. اما با توجه به نگاه ما به مسئله فرزندآوری و تکریم و تشویق خانواده های چندفرزندی، افزایش هزینه به ازای هر نفر درواقع برابر است با جریمه مالی خانواده های چندفرزندی. لذا باید بودجه قابل توجهی برای پرداخت این هزینه تامین شود تا بتوان تخفیف پلکانی برای این خانواده ها درنظر گرفت. حدوداً به مبلغ 45 میلیون تومان برای هزینه های برنامه (غذا، میان وعده کودکان، بخش فرهنگی و نگهداری و سرگرمی کودکان و...) احتیاج بود.

هزینه کرد در موارد زیر بوده است:

- غذا
- مخلفات (نوشیدنی، ماست، نان، سبزی، ...)
- میان وعده
 - میوه
 - کاجی
 - تنقلات
 - شربت
 - چای و قند
- هدیه فرهنگی
 - کتاب
 - جزوه
 - گلدان
 - کیسه پارچه ای
 - هدیه نوجوانان
 - هدیه کودکان
- پیک، ایاب و ذهاب
- سخنران و مداح
- ظروف و لوازم یک بار مصرف
- مواد بهداشتی
- فیلم سینمایی
- پوستر و تبلیغات
- مهد کودک
 - لوازم مصرفی
 - ایاب و ذهاب مربیان
 - دکور
 - کرایه وسایل غیرمصرفی (میز، صندلی،...)
 - پذیرایی
- ثبت نام و اجرا (کاغذ، گردن آویز نام خادم، خودکار، چوب پر،...)

- کرایه پتو و بالشت
- دکور (گل، رومیزی،...)
- مستند سازی (فیلم برداری، تهیه کننده، صدابرداری،...)

• تصاویر

علاوه بر مستند ویدیویی و گزارش خبرگزاری ها و صداوسیما، بخشی از تصاویر اعتکاف در ادامه خواهد آمد.

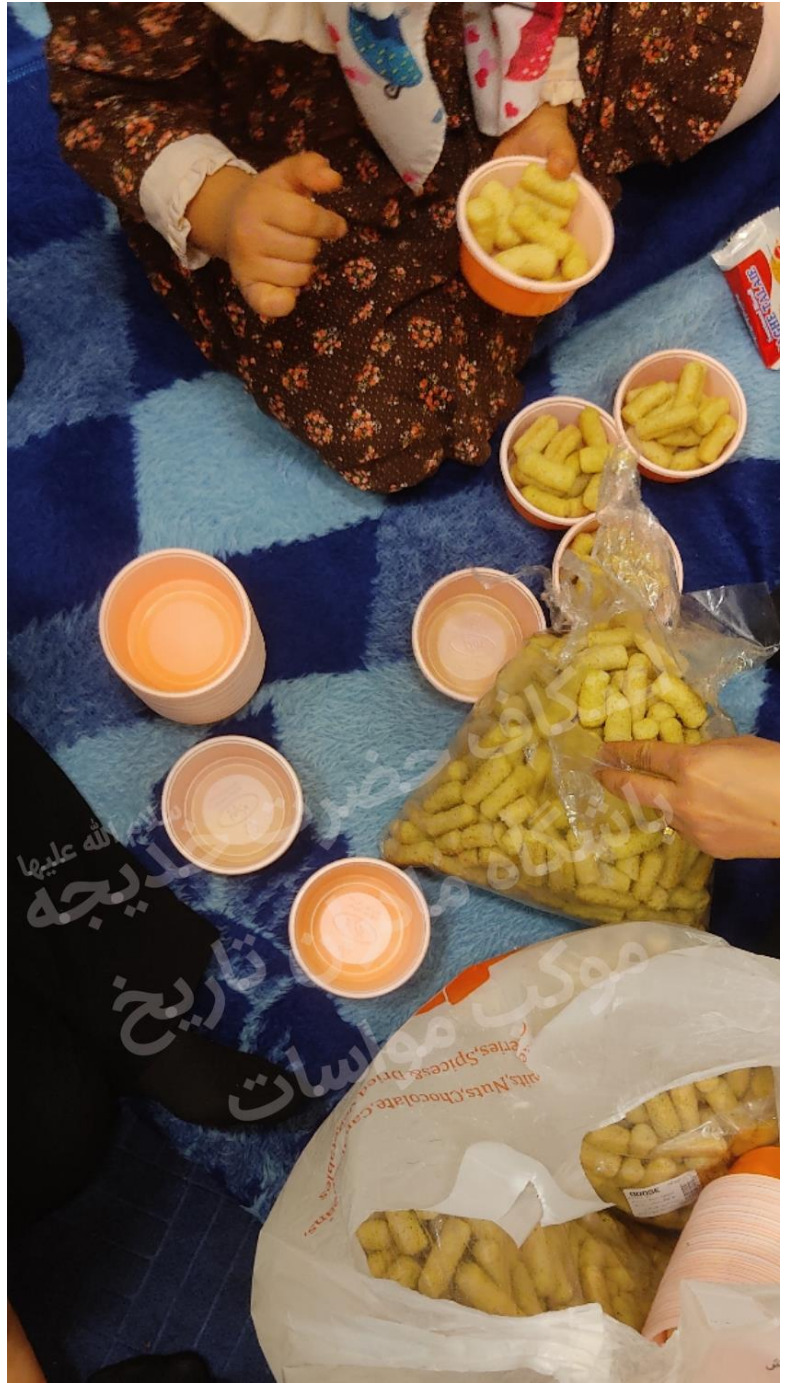

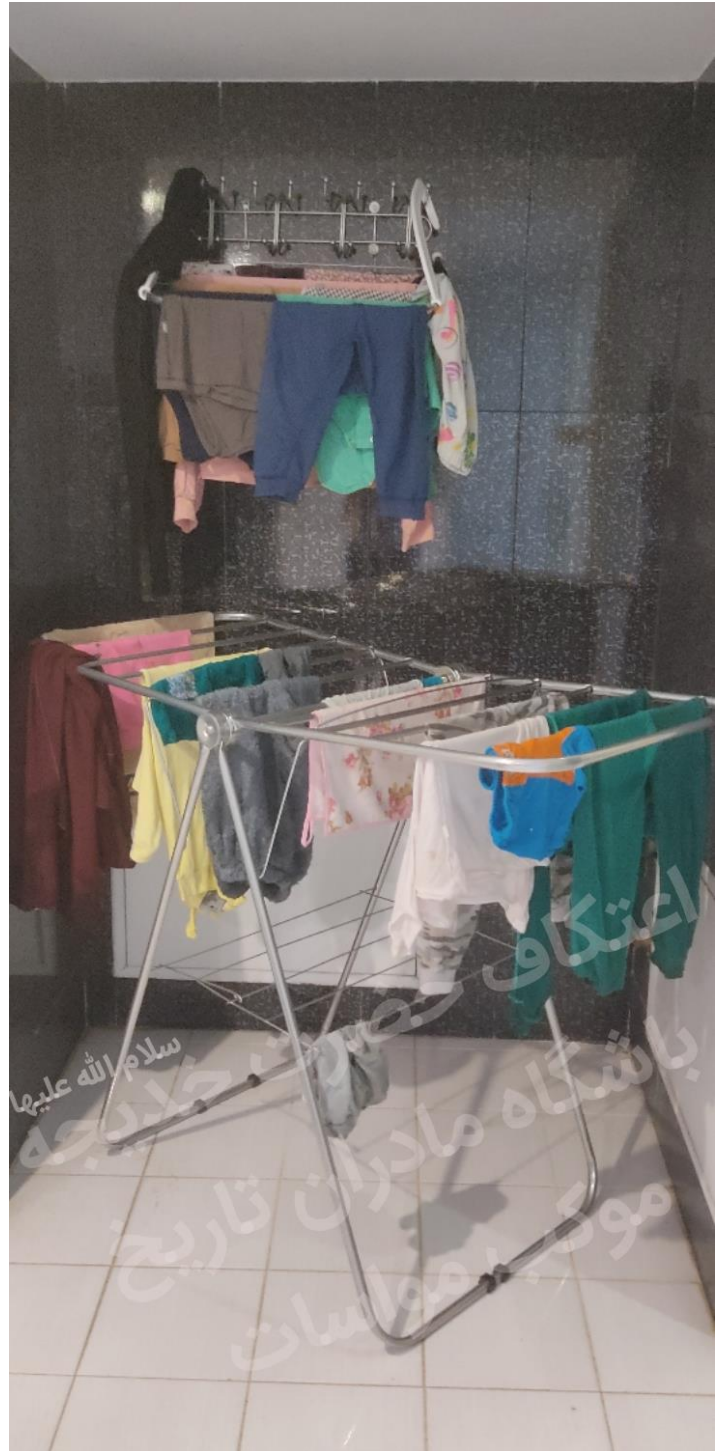

حلّ تعویض پوشک

لطفاً پوشک را بحکم بنزیر بعد داخل سطل بنزیر

سطل پوشک ها

اعتراف حضرت
باشگاه مادران
موکب مواسان

حمام
مادران

در دنیا مادر
مستتر کی فرزند
را مؤمن بار
می آورند مقام علمبردار

نیرسایم

اعتکاف ویژه "مادر و کودک"

همراه با سرگرمی و مراسم ویژه کودکان
مکان: مسجد حضرت خدیجه سلام الله علیها
جنب بوستان بهشت مادران
زمان: ۱۵ الی ۱۷ بهمن

